

Temasiðurnar í Vikuskiftis Sosialinum hesaferð viðgera barnsburðarfarloyvi og teir fordómar, sum føroyingar merkja á hesum øki.

FØROYSKIR PÁPAR SETAST IKKKI HEIMA

Hagtøl benda á, at einans annarhvør føroyskur pápi fer í barsilfarloyvi, og at teir sum fara, eru sjáldan longri enn tær fyrstu fyra vikurnar

HALLUR AV RANA

Í verandi barsilsskipan trýtur tað ikki við møguleikum hjá pápum at nýfðingum at fara í barsilfarloyvi. Men hóast umstøðurnar eru til tað, so benda hagtølini á, at føroyskir pápar taka ikki av møguleikanum.

Sambært galdandi lóg, so eru fyra vikur av barsilfarloyvi við løn settar av til pápan. Pápin hevur tó møguleikan at geva mammuni tvær av teimum vikunum, so at hon kann verða longri hjá barninum við løn.

Harnæst, so fáa mamman og pápin tjúgu vikur barsilfarloyvi við løn, ið tey kunnu býta millum sín, sum tey nú einaferð ynskja.

Sostatt kann ein pápi fara í barsilfarloyvi í heilar 24 vikur.

Ikki longur enn fyra vikur

Hagtøl frá Taks, ið Miðlahúsið hevur fingið innlit í, vísa tó eina rættiliga greiða mynd. Pápar eru sjáldan longri í barsilfarloyvi enn fyra vikur.

Talva 1 er eitt yvirlit, ið vísir hvussu leingi pápar hava verið í barsilfarloyvi seinastu fimm árin. Hædd skal takast fyri, at tøluni fyri 2015 einans dekkja ein part av árinum.

Síðani 2010 hava flestu pápar, ið eru farnir í barsilfarloyvi, tikið millum trýggjar og fyra vikur frá arbeiðinum.

Eitt sindur færri velja at vera heima í tvær vikur, og geva sostatt mammuni hinar vikurnar.

Nakrir heilt fáir pápar fara í barsilfarloyvi longri enn tær fyra vikur, ið eru tilskilaðar teimum, og taka ein part av teimum tjúgu vikunum, ið teir býta við mammuna.

Umleið helvtin brúka sína kvotu

Um hugt verður eftir somu tølunum í prosentum, so sæst, at av teimum pápum, ið fara í barsilfarloyvi, so hevur tað seinastu árin verið gott helvtin, ið eru á barsil í 15 til 28 dagar,

meðan talið av teimum, ið eru longri í barsilfarloyvi, liggur vanligu um tiggju prosent og lægri.

Helmingurin fer aldrin á barsil

Tøluni hjá Taks taka tó ikki hædd fyri, at tað ikki eru allir menn, ið fara í barsilfarloyvi. Orsøkirnar til tað kunnu vera ymiskar, t.d. kann tað hjá nøkrum foreldrum verða ein ov stórir figgjarligur missur, um bæði foreldrini eru heima, meðan t.d. sjómenn ikki hava somu møguleikar at taka tvær vikur frí.

Tað hevur ikki eydnast at fingið hagtølini fyri hvussu nógvir pápar kunnu fara í barsilfarloyvi, so í staðin verða tøluni hjá Hagstovu Føroya yvir hvussu nógv børn vórðu fødd í Føroyum seinastu árin brúkt. Tøluni geva eina nøkulunda mynd yvir hvussu nógvir pápar kundu fari í barsilfarloyvi hesi árin.

Ymisk fyrivarni

Tað eru tó nakrir vansar við teimum tølunum, ið hædd skal takast fyri. Tøluni endurspeglar bara talið av føddum børnum, og tekur til dømis ikki hædd fyri, at nøkur børn eru tvíburar, at ikki allar kvinnur upplýsa hvør pápin er við barnsburð, og at tøluni hjá Taks írokna eisini tey foreldur, ið fáa barsilspening, tá tey ættleiða.

Talan er um faktorar, ið kunnu ávirka báðar vegir, men eru so mikið smáir, at tað ikki ger stóra munin í heildarmyndini.

Gongur skeiva vegin:

Um hugt verður eftir talvu 3, so sæst, at tað er meira enn helmingurin av øllum pápum, ið slett ikki fara í barsilfarloyvi.

Seinastu fimm árin, var tað í 2010, at flest pápar fóru í barsilfarloyvi. Síðani er talið minka til eini 45 prosent.

So sjálvt um helmingurin av teimum pápum, ið taka barsilfarloyvi, brúka sínar fyra vikur, so benda hagtølini eisini á, at helmingurin av øllum pápum, lata vera við yvirhvør at fara í barsilfarloyvi.

Tøluni staðfesta eisini, at hóast Javnstøðunevndin hevur roynt at broytt hugburðin hjá pápum um barsilfarloyvi, so hevur tað enn ikki eydnast at fingið fleiri pápar at fara í barsilfarloyvi.

HALLUR@SOSIALURIN.FO

MODELLMYND

Hóast umstøðurnar eru til tað, so benda hagtølini á, at føroyskir pápar taka ikki av møguleikanum, at fara í barsilfarloyvi

Talva 1: Hvussu leingi pápar eru í barsilfarloyvi

Árstal/dagar	1-14 dagar	15-28 dagar	29+ dagar	Tilsamans
2010	120	168	35	323
2011	109	122	22	253
2012	95	166	18	279
2013	115	141	36	292
2014	91	162	32	285
2015	57	78	4	139

Kelda: Taks

Talva 2: Hvussu leingi pápar eru í barsilfarloyvi í prosentum

Árstal/dagar	1-14 dagar	15-28 dagar	29+ dagar	Tilsamans
2010	37	52	11	100
2011	43	48	9	100
2012	34	59	6	100
2013	39	48	12	100
2014	32	57	11	100
2015	41	56	3	100

Kelda: Taks

Talva 3: Prosent av pápum, ið taka barsil

	2010	2011	2012	2013	2014
Børn fødd	642	581	619	626	639
Pápar í barsil	323	253	279	292	285
í prosentum	50	44	45	47	45

Kelda: Taks og Hagstova Føroya